

Universiteit Utrecht

CP-VOETBALLERS NIET BUITENSPEL

Een onderzoek naar de samenhang tussen het zelfvertrouwen van de spelers uit het Nederlands CP-team en sport- en omgevingsfactoren

E.D. Reuvekamp (s4251482)

Masterthesis

Universiteit Utrecht

Masteropleiding Pedagogische Wetenschappen

Masterprogramma Orthopedagogiek

Cursuscode: 200500130

Thesisbegeleider: dr. D.W. Smits

Tweede beoordelaar: mw. K.H.J. van Lieshout

Definitieve versie: 2 juli 2015

Voorwoord

Voor u ligt de masterthesis van Els Reuvekamp, welke is geschreven ten behoeve van de master orthopedagogiek aan de Universiteit te Utrecht. In samenwerking met Ciska Wigt ben ik een half jaar geleden gestart met dit onderzoek. Vanuit een persoonlijke interesse in sportparticipatie van mensen met een motorische beperking en contacten vanuit de Universiteit met de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond, werd ons de mogelijkheid geboden onderzoek te doen bij de spelers van het Nederlands CP-team. Aangezien wij beiden zelf ook voetbalsters zijn, leek het CP-voetbal ons een mooie context voor onze onderzoeken.

In samenwerking met de technische staf van het Nederlands CP-team is ervoor gekozen onderzoek te doen naar het zelfvertrouwen van de spelers en de samenhang met sport- en overige omgevingsfactoren. Hierbij heeft Ciska Wigt zich gericht op het zelfvertrouwen van de spelers in het dagelijks leven en heb ik mij gericht op het zelfvertrouwen van de spelers binnen de voetbalcontext. Het afgelopen half jaar was een intensieve periode, maar bovenal ook een mooie periode waarin ik veel plezier heb gehad in het uitvoeren van dit onderzoek. Het CP-voetbal, een sport die ik voorheen nog niet kende, heeft zeker ook mijn interesse in de toekomst.

Graag wil ik ook gebruik maken van de mogelijkheid om een aantal mensen te bedanken. Allereerst betreft dit Ciska Wigt, omdat ik erg fijn met haar heb samengewerkt en ook veel steun heb ervaren gedurende het onderzoek. Daarnaast wil ik de spelers en technische staf van het Nederlands CP-team bedanken voor de medewerking en prettige samenwerking. Tot slot wil ik mijn thesisbegeleider Dirk-Wouter Smits bedanken voor heldere feedback en de tijd die hij in mijn onderzoek heeft gestoken. Mede dankzij deze hulp ben ik trots op het eindresultaat.

Els Reuvekamp,

Apeldoorn, juli 2015

Samenvatting

Achtergrond. Sportparticipatie lijkt bij jongeren met een motorische beperking een positief effect te hebben op het zelfvertrouwen. Hierbij ontbreekt echter kennis over de samenhang tussen het zelfvertrouwen en de sport- en overige omgevingsfactoren met betrekking tot een specifieke sport. *Doel.* Inzicht te verkrijgen in de samenhang tussen sport- en overige omgevingsfactoren en het zelfvertrouwen bij sporters met een motorische beperking. *Methode.* Dit onderzoek had een mixed-methods ontwerp in twee fasen. De participanten in dit onderzoek betreffen 15 mannen uit het Nederlands CP-team met een gemiddelde leeftijd van 21.70 jaar. In de eerste, kwantitatieve, fase werd het zelfvertrouwen en de sport- en overige omgevingsfactoren in kaart gebracht. Om het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext te meten werd gebruik gemaakt van de Rosenberg zelfwaardeschaal (RSEQ). Voor het in kaart brengen van de sport- en overige omgevingsfactoren is de Sport en Omgevingsfactoren Vragenlijst Paralympisch Sporter (SOVPS) geconstrueerd. De tweede, kwalitatieve, fase heeft gebruik gemaakt van een semi-gestructureerd interview ter aanvulling van de eerste fase en voorziet van verdiepende informatie ten aanzien van de veronderstelde verbanden. *Resultaten.* Spearman's rho toont een samenhang aan tussen de RSEQ en de factoren 'ondersteuning van de coach' $r_s = .639$, $p < .010$ en 'betrokkenheid van vrienden' $r_s = .618$ $p < .015$. Daarnaast werd in de tweede fase het thema 'prestaties tijdens een wedstrijd' geïdentificeerd als samenhangend met het zelfvertrouwen. *Conclusie.* Het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext van de spelers uit het Nederlands CP-team hangt samen met de ondersteuning van de coach, de betrokkenheid van vrienden en de prestaties tijdens een wedstrijd.

Trefwoorden: CP-voetbal, cerebrale parese, zelfvertrouwen, voetbalcontext, sportfactoren, omgevingsfactoren, motorische beperking, paralympisch

Abstract

Background. Participation in sports by young people with mobility impairments seems to have a positive correlation with their self-esteem. However, there is a lack of knowledge with regard to the relationship between self-esteem and sports- and other environmental factors. Especially for specific sports this knowledge is lacking. *Aim.* The aim of this study is to investigate the correlation between sports- and other environmental factors and the self-esteem of athletes with mobility impairments. *Method.* The study had a mixed- methods design. Fifteen participants in total took part in the study. This included men, with an average age of 21.70, from the Dutch cerebral palsy (CP) football team. The research was divided in two phases. The first phase, quantitative, described the self-esteem and the sports- and other environmental factors of the participants. The Rosenberg Zelfwaardeschaal (RSEQ) was used to measure the self-esteem of the participants in the football setting. To measure the sports- and other environmental factors, the Sport en Omgevingsfactoren Vragenlijst Paralympisch Topsporter (SOVPS) was developed. During the second phase, semi-structured interviews were held, to complement the first phase. The interviews provided in-depth information regarding the expected relations. *Results.* Spearman's rho (r_s) was calculated, and found a correlation between the RSEQ and the factors 'support of coach' $r_s = .639$, $p < .010$ and 'involvement of friends' $r_s = .618$ $p < .015$. The results of the second phase identified that the theme 'performance during a match' correlates with the self-esteem. *Conclusion.* The self-esteem of the players of the Dutch CP-team, in the football setting, correlates to the support of the coach, involvement of friends and the performance during a match.

Keywords: Football-7-a-side, cerebral palsy, self-esteem, football context, sports factors, environmental factors, motor disease, Paralympic

De samenhang tussen het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext en de sport- en overige omgevingsfactoren bij de spelers uit het Nederlands CP-team

Zeven procent van de Nederlandse bevolking ouder dan twaalf heeft een motorische beperking (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014). Dit wordt veroorzaakt door een ziekte, ongeval of aangeboren afwijking, waarbij bepaalde lichaamsfuncties vaak eenmalig beschadigd raken (Von Heijden, Van den Dool, Lindert & Breedveld, 2013). Een voorbeeld van een motorische beperking die vaak voorkomt is cerebrale parese (CP), oftewel een houdings- en/of bewegingsstoornis ten gevolge van een hersenbeschadiging die is ontstaan tijdens de geboorte of zwangerschap (Oskoui, Countino, Dykeman, Jett & Pringsheim, 2013; Rosenbaum et al., 2005). Jongeren met een motorische beperking blijken minder te participeren in vrijetijdsactiviteiten dan leeftijdsgenoten zonder een motorische beperking. Het is daarbij kenmerkend dat het gaat om minder diverse en minder sociaal betrokken activiteiten (Bult et al., 2010; Schreuer, Sachs, & Rosenblum, 2014). Verschillende factoren zijn van invloed op de participatie in vrijetijdsactiviteiten, waaronder inkomen, de aanwezigheid van fysieke en institutionele faciliteiten, psychische gezondheid, ondersteuning van ouders, communicatieve vaardigheden, cognitieve vaardigheden en het fysieke functioneren (Brown, Gordon, Spielman, 2003; Holt & Dunn, 2004; King et al., 2003).

Ook de sport- en beweegdeelname blijkt bij jongeren met een motorische beperking achter te lopen ten opzichte van leeftijdsgenoten zonder een motorische beperking (Majnemer et al., 2008; Von Heijden et al., 2013;). Zo blijkt 65% van de sporters zonder motorische beperking aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen te voldoen, terwijl bij sporters met een motorische beperking slechts 42% aan deze norm voldoet (Von Heijden et al., 2013). Daarnaast is er bij sporters met een motorische beperking sprake van een ander sportpatroon, welke zich kenmerkt in het beoefenen van een solo sport en een geringe sportparticipatie in verenigingsverband (Von Heijden et al., 2013). Alhoewel de sportparticipatie bij jongeren met een motorische beperking achterloopt ten opzichte van typisch ontwikkelde jongeren, is er in Nederland een trend zichtbaar met een toenemende aandacht voor Paralympische sporten (Lindert, 2011). Voorbeelden van Paralympische sporten waarbij atleten met een motorische beperking op een professionele manier kunnen sporten zijn atletiek, boccia en CP-voetbal (Nederlands Paralympisch Comité, 2014). Sport- en beweegparticipatie blijkt van belang voor de ontwikkeling en gezondheid van jongeren met een motorische beperking. Er is hierbij sprake van een positief effect op de zelfredzaamheid, fysieke- en psychische gezondheid (Orlin et al., 2009; Giacobbi, Stancil, Hardin & Bryant, 2008). Daarnaast lijkt sport en

Running head: HET ZELFVERTROUWEN VAN DE SPELERS UIT HET NEDERLANDS CP-TEAM

bewegen een positief effect te hebben op de schoolresultaten en gedragsproblemen (Giacobbi et al., 2008). Gezien de positieve effecten van sport en bewegen bij jongeren met een motorische beperking zijn er verscheidene onderzoeken gedaan met een focus op het verhogen van de sport- en beweeg participatie van jongeren met een motorische beperking (Von Heijden et al., 2013; Majnemer et al., 2008).

Een reden voor jongeren om deel te nemen aan sportactiviteiten kan worden beschreven aan de hand van de competentiemotivatietheorie van Harter (1978). Dit houdt in dat de mate waarin iemand zich vaardig voelt, oftewel de competentiebeleving, invloed heeft op de interesse die iemand heeft voor een activiteit. Hierbij hebben succeservaringen in de sport een positief effect op de competentiebeleving, wat resulteert in een verhoogde motivatie. Daarentegen hebben faalervaringen een negatief effect op de competentiebeleving met een verminderde motivatie als gevolg. Kortom, de ervaringen die een persoon heeft opgedaan tijdens het sporten hebben invloed op de competentiebeleving en de motivatie om deel te nemen aan sportactiviteiten. Aangezien de competentiebeleving een onderdeel is van iemands zelfvertrouwen, is er sprake van een relatie tussen ervaringen bij sportactiviteiten en het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking (Tafarodi & Swann, 1995; Harter, 1999).

Het zelfvertrouwen wordt gedefinieerd als het gevoel en de cognitie die men heeft ten aanzien van zichzelf, waarbij men dit gevoel bewust controleert (Deci & Ryan, 2004). Onderzoek naar het zelfvertrouwen van jongeren met een motorische beperking wijst uit dat jongeren met een motorische beperking gemiddeld minder zelfvertrouwen hebben dan jongeren zonder een motorische beperking (Manuel et al., 2003; Skinner & Piek, 2001). De invloed van sport op het zelfvertrouwen van jongeren met een motorische beperking is bekeken in een onderzoek van Scarpa (2011), waaruit blijkt dat jongeren met een motorische beperking die een sport beoefenen een hoger zelfvertrouwen hebben dan typisch ontwikkelde jongeren die geen sport beoefenen. Bovendien blijkt dat deze jongeren meer zelfvertrouwen hebben dan jongeren zonder een motorische beperking die geen sport beoefenen. Hiermee is echter nog geen inzicht verkregen in de specifieke factoren die samenhangen met het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking.

Uit onderzoek blijkt dat een aantal sport- en overige omgevingsfactoren in samenhang staan met het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking. Sportfactoren die hierbij samenhangen met het zelfvertrouwen zijn sportidentiteit, speelminuten tijdens een wedstrijd en belangrijke personen in de omgeving, waaronder de teamgenoten en de coach.

Running head: HET ZELFVERTROUWEN VAN DE SPELERS UIT HET NEDERLANDS CP-TEAM

(Harter, 1999; Tasiemski, Gardner, Blaikley, 2004; Van Leeuwen, 2010). Overige omgevingsfactoren die in samenhang staan met het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking zijn eveneens belangrijke personen in de omgeving, namelijk de partner, familie, vrienden, klasgenoten en collega's (Harter, 1999). Deze bevindingen geven echter geen inzicht in het zelfvertrouwen van mensen met een motorische beperking die deelnemen aan specifieke sporten, waaronder atletiek, boccia en CP-voetbal. Al met al is er behoefte aan meer kennis over de samenhang tussen het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking en sport- en overige omgevingsfactoren (Scarpa, 2011; Campbell, 1995).

Kennis over het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking is van belang omdat iemands zelfvertrouwen in verband staat met de levenstevredenheid (Diener & Diener, 2009). Uit onderzoek is gebleken dat jongeren met een motorische beperking minder zelfvertrouwen hebben dan jongeren zonder een motorische beperking. Participatie in sport kan het zelfvertrouwen van deze jongeren echter positief beïnvloeden (Scarpa, 2011; Majnemer et al., 2008; Von Heijden et al., 2013). Het vereist hierbij extra onderzoek om sport- en overige omgevingsfactoren doelbewust in te kunnen zetten om het zelfvertrouwen te verhogen. Ten slotte, om inzicht te verkrijgen in het vormingsproces van zelfvertrouwen, is er naast kwantitatief onderzoek ook kwalitatief onderzoek aanbevolen. Daarnaast kan kwalitatief onderzoek verdiepende inzichten geven over de samenhang tussen het zelfvertrouwen en sport- en overige omgevingsfactoren (Scarpa, 2011).

Dit onderzoek heeft als doel om de samenhang tussen het zelfvertrouwen binnen de sportcontext en de sport- en overige omgevingsfactoren in kaart te brengen bij sporters met een motorische beperking. In de huidige studie zal dit worden onderzocht door onderzoek te doen bij de spelers uit het Nederlands CP-voetbalteam. Hiervoor is de volgende vraagstelling geformuleerd: 'Is er een samenhang tussen de sport- en overige omgevingsfactoren en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext bij de spelers uit het Nederlands CP-team?'. Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn vier specifieke onderzoeksvragen opgesteld. Allereerst een vraag om het zelfvertrouwen in kaart te brengen. Deze vraag luidt: 'Wat is het zelfvertrouwen van de spelers uit het Nederlands CP-team?'. De tweede vraag brengt de sport- en overige omgevingsfactoren van de spelers in kaart, namelijk: 'In welke mate zijn de sport- en omgevingsfactoren aanwezig bij de spelers uit het Nederlands CP-team?'. Vervolgens wordt door middel van de derde vraag de samenhang in weergegeven tussen het zelfvertrouwen en de sport- en overige omgevingsfactoren. Hiervoor is de volgende

Running head: HET ZELFVERTROUWEN VAN DE SPELERS UIT HET NEDERLANDS CP-TEAM

onderzoeksvraag geformuleerd ‘Is er een samenhang tussen het zelfvertrouwen en de sport- en omgevingsfactoren bij de spelers uit het Nederlands CP-team?’. Tot slot geeft de vierde vraag verdiepende informatie op basis van de percepties van de spelers. Deze vraag luidt: ‘Wat zijn de percepties van de spelers ten aanzien van de samenhang tussen sport- en overige omgevingsfactoren en het eigen zelfvertrouwen?’. Er wordt verwacht dat een aantal sport- en overige omgevingsfactoren in samenhang staan met het zelfvertrouwen van de spelers uit het Nederlands CP-team.

Methode

Dit onderzoek betreft een ‘mixed methods’ ontwerp welke is uitgevoerd aan de hand van twee fasen. In de eerste fase, die als primair wordt beschouwd, is beschrijvend en toetsend kwantitatief onderzoek verricht. De tweede fase is kwalitatief van aard, waarbij verdiepend inzicht werd verkregen dat aansluit bij de eerste fase.

Context

CP-voetbal is een paralympische sport die wordt beoefend door voetballers met een motorische beperking als gevolg van een hersenbeschadiging (Nederlands Paralympisch Comité, 2014). CP-voetballers worden op basis van hun beperking geclassificeerd met CP5, CP6, CP7 of CP8. Spelers met CP5 en CP6 hebben de zwaarste motorische beperking binnen het CP-voetbal en hebben een functiebeperking zowel aan de linker- als rechterzijde. Spelers met een classificatie CP7 zijn aan één zijde aangedaan. Het minst beperkt zijn spelers met CP8, waarbij er vaak alleen sprake is van coördinatieproblemen (Cerebral Palsy International Sports & Recreation Association, 2013).

Populatiebeschrijving

De onderzoekspopulatie bestaat uit zestien voetballers uit het Nederlandse CP-team in de leeftijdscategorie van 16 tot en met 31 jaar. Hiervan hebben 15 spelers CP en 1 speler heeft een niet aangeboren hersenletsel. Inclusiecriteria die werden gehanteerd zijn het zelfstandig kunnen invullen van een vragenlijst en voldoende verstaanbaar kunnen spreken.

Procedure

Allereerst is er contact gelegd met de technische staf van het Nederlands CP-team, waarna in samenspraak met de spelers een schema is opgesteld voor het afnemen van de vragenlijsten en het interview. Binnen een periode van vier weken zijn vijf afname dagen gepland. In een vaste ruimte op het sportcentrum Papendal werden door de participanten de vragenlijsten ingevuld, waarna door de onderzoekers (ER en CW) het interview werd

afgenomen. De verzamelde informatie is anoniem en vertrouwelijk verwerkt. Daarnaast zijn de participanten vooraf geïnformeerd over vrijwillige deelname aan het onderzoek.

Meetinstrumenten

Fase 1. Het zelfvertrouwen werd gemeten door middel van de Nederlandse vertaling van de Rosenberg Self Esteem Scale, namelijk de Rosenberg Zelfwaardeschaal (RSEQ; Rosenberg, 1965; Franck, Raedt, Barbez, Rosseel, 2008). De RSEQ bestaat in totaal uit tien items, welke worden beantwoord met 0 'helemaal niet akkoord', 1 'niet akkoord', 2 'akkoord' en 3 'helemaal akkoord'. Een voorbeeld item is 'Ik heb het gevoel dat ik een aantal goede kwaliteiten heb'. Ten behoeve van het huidige onderzoek kregen de participanten de instructie om de RSEQ in te vullen voor situaties binnen de voetbalcontext (zie bijlage I). De scores op de 10 items dienen te worden opgeteld tot somscores, welke kunnen variëren tussen de 0 en 30. Een hoge somscore duidt op een meer positieve globale zelfwaardering (Everaert, Koster, Schacht, Raedt., 2010). De psychometrische eigenschappen van de RSEQ zijn in meerdere onderzoeken getoetst, waaronder het onderzoek van Franck en collega's (2008) (n=442) en een onderzoek binnen een poliklinisch psychiatrisch onderzoek (n=327), waarbij de vragenlijst betrouwbaar en valide is bevonden (Everaert et al., 2010).

Voor het in kaart brengen van de sport- en overige omgevingsfactoren is een vragenlijst geconstrueerd, namelijk de Sport- en Omgevingsfactoren Vragenlijst Paralympische Sporters (SOVPS). Deze vragenlijst is tot stand gekomen door sport- en overige omgevingsfactoren uit de literatuur te operationaliseren tot meetbare constructen (zie bijlage II). De vragenlijst bestaat uit 62 items waarin de constructen naar voren komen, onderverdeeld in de zeven subschalen 'betrokkenheid familie', 'betrokkenheid vrienden', 'deel uitmaken van een selectieteam', 'ondersteuning coach', 'ondersteuning teamgenoten CP-team', 'ondersteuning teamgenoten regulier team' en 'deel uitmaken van een selectieteam'. Afhankelijk per subschaal zijn een aantal items ontwikkeld die het construct omvatten. De items konden worden beantwoord op een 5-puntsschaal, met 0 'helemaal mee oneens', 1 'oneens', 2 'neutraal', 3 'eens', 4 'helemaal mee eens' of 5 'niet van toepassing'. Een voorbeeld item is 'mijn familie begrijpt mijn passie voor voetbal'. De scores op de items dienen per subschaal te worden opgeteld tot normscores, welke kunnen variëren tussen 0 en 4. Een hoge normscore op een subschaal duidt op een meer positieve aanwezigheid van de sport- of omgevingsfactor. De sportfactoren 'classificatie' en 'speeltijd' zijn in kaart gebracht door middel van een open vraag in de SOVPS. Dit geldt tevens voor de participantkenmerken 'leeftijd' en 'aantal jaren deelname'.

Fase 2. Door middel van een semigestructureerd interview werden de percepties van de spelers ten aanzien van het eigen zelfvertrouwen en de relatie met sport- en overige omgevingsfactoren in kaart gebracht. De interviewers maakten gebruik van een gesprekspuntenlijst, met daarin de sport- en overige omgevingsfactoren welke ook zijn getoetst in de eerste fase, om zodoende alle onderwerpen aan bod te laten komen (zie bijlage III). De interviews werden bij instemming van de participant opgenomen.

De afnameduur van de vragenlijsten uit fase 1 en het interview uit fase 2 betrof ongeveer een uur per participant.

Data analyse

Fase 1. Voor de kwantitatieve analyses werd gebruik gemaakt van de 20^e versie van de Statistical Package for Social Sciences (SPSS). Bij de RSEQ en de SOVPS werden negatief geformuleerde items gehercodeerd, waarna de missende data kon worden geïmputeerd. Hiervoor werd bij de RSEQ gebruik gemaakt van imputatie door een gemiddelde te berekenen op basis van de overige vragen van de schaal. Een andere methode is toegepast bij de SOVPS, namelijk imputatie op itemniveau. Daarna werd door middel van de Cronbach's alpha de betrouwbaarheid van de RSEQ en de subschalen van de SOVPS getoetst, waarbij werd gestreefd naar een Cronbach's alpha boven .70. Wanneer, eventueel na verwijdering van items, de Cronbach's alpha lager was dan .60, werd de subschaal verwijderd.

Na het gereedmaken van de dataset is beschrijvend onderzoek uitgevoerd. Allereerst werd een gemiddelde berekend van de persoonskenmerken 'leeftijd' en 'aantal jaren deelname'. Vervolgens is beschrijvende statistiek uitgevoerd, waarbij een somscore van de RSEQ en normscores van de subschalen van de SPVPS zijn berekend. De factoren 'classificatie' en 'speeltijd' konden zonder aanpassing worden meegenomen in de analyses.

De correlatie tussen het zelfvertrouwen en de sport- en overige omgevingsfactoren werd getoetst ($p < .05$) aan de hand van de parametrische analyse, Spearmans rho. Uit deze test komt een rangcorrelatiecoëfficiënt, oftewel een Spearmans ρ (rho).

Fase 2. Voor de kwalitatieve analyse is gebruik gemaakt van de analysetechniek 'constante vergelijking'. Allereerst zijn de geluidsopnamen uitgeschreven tot transcripten, waarna de tekst werd gestructureerd. Hierbij is niet relevante informatie uit het interview geschrapt, zoals bijvoorbeeld informatie met betrekking tot het zelfvertrouwen van andere participanten. De transcripten zijn zorgvuldig gelezen, waarbij achtereenvolgens open codering, axiale codering en selectieve codering is toegepast (Boeije, 2005). Uiteindelijk zijn

alleen de labels in de resultaten weergegeven die relevant zijn voor het huidige onderzoek.

Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen zijn de eerste twee interviews door de onderzoekers (CW en ER) afzonderlijk van elkaar geanalyseerd. Om tot een consensus te komen zijn beide resultaten met elkaar vergeleken en zijn er afspraken gemaakt. Zodoende werd voorkomen dat de interviewers individueel teveel invloed zouden uitoefenen op de resultaten (Baarda, de Goede, Teunissen, 2009).

Resultaten

Aan het onderzoek hebben 15 participanten deelgenomen. Dit betreft 15 mannen met een gemiddelde leeftijd van 21.70 jaar, variërend van 16 tot en met 28 jaar. De participanten zijn geïnclassificeerd voor CP-voetbal met CP5 (n=2), CP6 (n=2), CP7 (n=7) of CP8 (n=4). De beschrijvende statistieken van de participanten zijn opgenomen in Tabel 1.

Tabel 1

Beschrijvende karakteristieken van de participanten

Karakteristieken	N	M	SD
Leeftijd	15	21.70	3.22
Jaren in het Nederlands CP-team	15	5.77	3.51
Speelminuten	15	33.53	21.34

Note. N = aantal. M = gemiddelde. SD= standaard deviatie .

Fase 1: kwantitatieve resultaten

Betrouwbaarheid vragenlijsten. De Cronbach's alpha's van de RSEQ en de zeven subschalen van de SOVPS staan weergegeven in tabel 2. De RSEQ is voldoende betrouwbaar met een Cronbach's alpha van .72. Van de SOVPS zijn zes van de zeven subschalen eveneens voldoende betrouwbaar, na verwijdering van één item in de subschalen 'ondersteuning van de teamgenoten CP-team' en 'deel uitmaken van een selectieteam'. De verdere analyses zijn gebaseerd op de subschalen na verwijdering van items. De subschaal 'belangstelling door school of werk' is met een Cronbach's alpha van .34 niet betrouwbaar, waardoor deze subschaal niet is meegenomen in verdere analyses.

Tabel 2

Beschrijvende statistieken en Cronbach's alpha van de RSEQ en de subschalen van de SOVPS

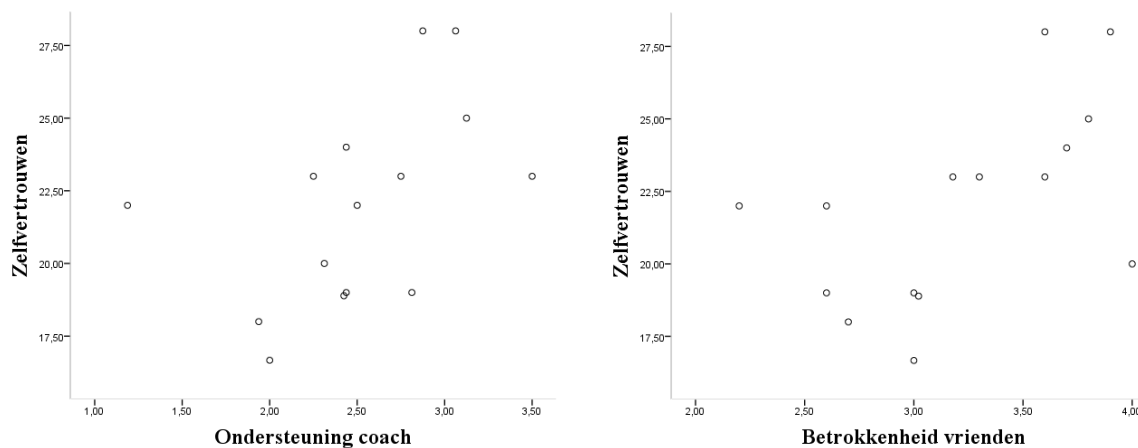
Variabelen	N	M	SD	Min.	Max.	α
RSEQ	15	21.97	3.42	16.67	28.00	.72
Sportfactoren (SOVPS)						
Deel uitmaken van een selectieteam	15	2.96	.73	2.00	4.00	.72
Ondersteuning teamgenoten CP-team	15	3.14	.29	2.44	3.67	.74
Ondersteuning coach	15	2.51	.56	1.19	3.50	.91
Omgevingsfactoren (SOVPS)						
Betrokkenheid familie	15	3.61	.35	3.10	4.00	.85
Betrokkenheid vrienden	15	3.21	.54	2.20	4.00	.93
Belangstelling school of werk	12	2.96	.62	1.50	4.00	.36
Ondersteuning teamgenoten regulier team	14	2.74	.60	1.50	3.80	.89

Note. N = aantal. M = gemiddelde. SD= standaard deviatie. Min = laagst behaalde score. Max.= hoogst behaalde score. α = Cronbach's alpha.

Beschrijvende statistiek. De beschrijvende statistieken van zowel de RSEQ als de zeven subschalen van SOVPS staan weergegeven in Tabel 2. Gemiddeld hadden de participanten een score van 21.97 op de RSEQ, welke is ingevuld voor situaties binnen de voetbalcontext. Bij de SOVPS heeft de subschaal 'betrokkenheid van familie' de hoogste gemiddelde score (M=3.61) en de subschaal 'ondersteuning van de coach' de laagste gemiddelde score (M=2.51).

Correlatie analyse. Door middel van Spearman's rho is een significant positieve relatie gevonden tussen de RSEQ en de sportfactor 'ondersteuning van de coach', $r_s = .639$, $p < .010$, N=15. Daarnaast is door middel van Spearman's rho een significante positieve relatie gevonden tussen de RSEQ en de omgevingsfactor 'betrokkenheid van vrienden', $r_s = .618$, $p < .015$, N=15. In figuur 1 zijn beide correlaties weergegeven door middel van een

puntenwolk. De correlatiecoëfficiënten tussen het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext en de sport- en overige omgevingsfactoren duiden geen significante samenhang aan. Een overzicht van alle berekende correlatiecoëfficiënten is te vinden in Tabel 3.

Figuur 1. Correlatie tussen de RSEQ en de factoren ‘ondersteuning van de coach’ en ‘betrokkenheid van vrienden’ weergegeven in een puntenwolk.

Tabel 3

De correlatiecoëfficiënten tussen zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext en sport- en overige omgevingsfactoren.

Factoren	n	r_s	P
Sportfactoren			
Deel uitmaken van een selectieteam	15	.362	.185
Ondersteuning coach	15	.639	.010
Ondersteuning teamgenoten CP-team	15	.434	.106
Classificatie	15	.112	.691
Speeltijd	15	.062	.825
Omgevingsfactoren			
Betrokkenheid familie	15	.291	.293
Betrokkenheid vrienden	15	.618	.015
Ondersteuning teamgenoten regulier team	14*	.373	.189

Note. N = aantal participanten. r_s = Spearman's rangcorrelatiecoëfficiënt.

P = significantieniveau. *Eén participant speelt geen regulier voetbal.

Fase 2: kwalitatieve resultaten

In de tweede fase van het onderzoek heeft één participant uit de eerste fase niet deelgenomen aan het interview, wegens gebrek aan tijd. Dit betekent dat de percepties van 14 spelers uit het Nederlands CP-team in beeld zijn gebracht ten aanzien van de samenhang tussen sport- en overige omgevingsfactoren en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext.

Sportfactoren

Binnen het onderwerp ‘de samenhang tussen sportfactoren en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext’ zijn drie thema’s met daarbinnen subthema’s geïdentificeerd (zie tabel 4).

Tabel 4

Thema’s en subthema’s ten aanzien van de samenhang tussen het zelfvertrouwen en sportfactoren

	Thema’s	Subthema’s
Sportfactoren	Ondersteuning van de coach	<ul style="list-style-type: none"> - Feedback - Interesse - Ruimte voor eigen mening - Ruimte voor eigen initiatief - Vertrouwen
	Ondersteuning van Teamgenoten	<ul style="list-style-type: none"> - Coachen - Elkaar helpen
	Behoren tot het Nederlands CP-team	<ul style="list-style-type: none"> - Topsporters gevoel - Fysieke kracht
	Prestaties tijdens een wedstrijd	<ul style="list-style-type: none"> - Individuele acties - Teamprestaties

Ondersteuning van de coach. Het thema ‘ondersteuning van de coach’ bleek zowel positief als negatief samen te hangen met het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext. Hierbij zijn vijf subthema’s geïdentificeerd, namelijk feedback (*‘Ik vind het ook prettiger om iets meer te horen van goh dit moet je doen’*), interesse (*‘De coach heeft ook interesse in hoe*

Running head: HET ZELFVERTROUWEN VAN DE SPELERS UIT HET NEDERLANDS CP-TEAM

ik dingen zie'), ruimte voor eigen mening (*'Als ik het ergens niet mee eens ben, kan ik dat zeggen'*), ruimte voor eigen initiatief (*De coach zei 'speel lekker je eigen spel' en dat doe ik, lekker vrij voetballen*) en 'vertrouwen' (*Het vertrouwen in mij is al vanaf het begin zo groot*).

Ondersteuning van teamgenoten. Het tweede thema 'ondersteuning van teamgenoten uit het Nederlands CP-team' bleek uit twee subthema's te bestaan, waarbij er voornamelijk werd gesproken van een positieve samenhang met het zelfvertrouwen. De geïdentificeerde subthema's zijn coachen (*'Bij een compliment gaat je zelfvertrouwen omhoog'*), en elkaar helpen (*'Ook door je teamgenoten omhoog getrokken worden, dan zeggen ze kom op dit dat, dat is voor jezelf ook goed'*).

Behoren tot het Nederlands CP-team. Uit de reacties van de respondenten bleek de fysieke kracht invloed te hebben op het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext. Het volgende citaat geeft dit weer: *'Zelfvertrouwen heeft veel met mijn gewicht te maken. Ik ben nu veel afgevallen en is het erg gegroeid'*. Daarnaast blijkt het gevoel om topsporter te zijn samen te hangen met het zelfvertrouwen. Dit komt naar voren in de volgende reactie: *'Trots, heel trots. Sommige mensen zeggen dat ik het niet uitstraal maar van binnen echt enorm. Ik ben een stille genieter.'*

Prestaties tijdens een wedstrijd. Binnen het thema 'prestaties tijdens een wedstrijd' zijn twee subthema's geïdentificeerd, namelijk individuele acties (*'Duels winnen en je sterk voelen. Dat is voor je zelfvertrouwen goed.'*) en 'teamprestaties' (*'Het goed presteren als team geeft je misschien zelf ook een duwtje in de rug, dan ga je beter je best te doen en durf je zelf ook meer.'*).

Overige omgevingsfactoren

Binnen het onderwerp 'de samenhang tussen overige omgevingsfactoren en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext' zijn twee thema's met daarbinnen subthema's geïdentificeerd (zie tabel 5).

Betrokkenheid van familie. De betrokkenheid van familie kon worden onderverdeeld in de subthema's hulp (*'Mijn vader bracht me van mijn 6^e tot 18^e elke keer naar trainingen, steeds naar Zeist op en neer'*), meeleven (*'En dat je opa en oma er maar niet over konden ophouden tijdens de bingo, hoe cool is dat, want je denkt over het algemeen dat het niet zoveel indruk maakt.'*) en steun (*'Ik denk dat ik wel meer zelfvertrouwen heb, omdat ik weet dat je altijd terug kunt vallen op je familie. Die zullen je altijd steunen door dik en dun.'*)

Betrokkenheid van vrienden. De samenhang tussen het subthema 'interesse' en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext wordt weergegeven aan de hand van het volgende

Running head: HET ZELFVERTROUWEN VAN DE SPELERS UIT HET NEDERLANDS CP-TEAM

citaat ‘*Dat mensen in de gaten houden wat je doet en beleeft geeft denk ik wel meer zelfvertrouwen.*’. Daarnaast is het subthema ‘steun’ geïdentificeerd (‘*Ik had het alleen niet gedaan, hij heeft mij echt laten zien dat het niet uit maakt.*’).

Tabel 5

Thema's en subthema's ten aanzien van de samenhang tussen het zelfvertrouwen en de overige omgevingsfactoren

	Thema's	Subthema's
Overige omgevingsfactoren	Betrokkenheid familie	- Hulp
		- Meeleven
		- Steun
	Betrokkenheid vrienden	- Interesse
		- Steun

Discussie

Dit onderzoek had als doel om de samenhang tussen het zelfvertrouwen binnen de sportcontext en de sport- en overige omgevingsfactoren in kaart te brengen bij sporters met een motorische beperking. De participanten die hebben deelgenomen aan het onderzoek, betreffen de spelers uit het Nederlands CP-team. Om de samenhang zo volledig mogelijk in kaart te brengen was het onderzoek opgedeeld in twee onderzoeksfases, waarin kwantitatief en kwalitatief onderzoek elkaar hebben aangevuld. De belangrijkste bevindingen uit de eerste fase, die als primair wordt beschouwd, zijn de gevonden samenhangen tussen het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext en de factoren ‘ondersteuning van de coach’ en ‘betrokkenheid van vrienden’. Daarnaast bleek uit de tweede fase van het onderzoek het thema ‘prestaties tijdens een wedstrijd’ samen te hangen met het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext.

Fase 1: beschrijvend. In de eerste fase van het onderzoek was het zelfvertrouwen van de spelers uit het Nederlands CP-team binnen de voetbalcontext getoetst, waaruit blijkt dat dit zelfvertrouwen als normaal kan worden beschouwd (Sinclair et al., 2010). Daarnaast zijn de sport- en overige omgevingsfactoren in kaart gebracht, waarbij het opvallend is dat de overige omgevingsfactor ‘betrokkenheid van familie’ door de participanten het hoogst werd

gewaardeerd. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat sportparticipatie positief samenhangt met de ondersteuning van ouders, waardoor er gemiddeld veel jongeren met betrokken ouders deelnemen aan sportactiviteiten zoals CP-voetbal (Holt & Dunn, 2004).

Fase 1: sportfactoren. De gevonden samenhang tussen de sportfactor ‘ondersteuning van de coach’ en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext komt overeen met de theorie van Harter (1999), namelijk dat belangrijke personen in iemands omgeving invloed hebben op het zelfvertrouwen. Er is daarentegen geen samenhang gevonden tussen de sportfactor ‘ondersteuning van teamgenoten uit het Nederlands CP-team’ en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de meeste sporters hun beste vrienden niet kennen via de sport en sport overstijgende sociale diepgang bij teamgenoten niet vanzelfsprekend is (Van Breedveld, 2003). Het zou kunnen dat teamgenoten niet onder de categorie ‘belangrijke personen in iemands omgeving’ van Harter (1999) vallen. Tussen het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext en de sportfactor ‘speelminuten’ is eveneens geen samenhang gevonden. Dit komt niet overeen met de theorie, aangezien spelers die door de coach als beneden gemiddeld worden beoordeeld en daardoor minder speelminuten maken, een lager zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen (Van Yperen, 1995). Er is op basis van de literatuur niet gevonden waarom de sportfactoren ‘classificatie en ‘deel uitmaken van een selectieteam’ niet samenhangen met het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext.

Fase 1: Overige omgevingsfactoren. Een significante samenhang is gevonden tussen de omgevingsfactor ‘betrokkenheid van vrienden’ en het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext. Dit resultaat komt overeen met het verwachtingspatroon, aangezien belangrijke personen in iemands omgeving het zelfvertrouwen kunnen beïnvloeden (Harter, 1999). Een andere verklaring voor deze samenhang kan worden gezocht in een studie onder somatische sporters. Namelijk dat lichaamsbeweging ervoor zorgt dat stress gerelateerde klachten verminderen, mits er bij de sporters sprake is van een goede sociale ondersteuning (Breedveld, Bruining, Van Dorsselaer, Mombarg & Nootebos, 2010). Op basis van deze verklaringen zou ook worden verwacht dat de betrokkenheid van familie samenhangt met het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext. Het is echter onduidelijk waarom deze samenhang niet is gevonden. De overige omgevingsfactor ‘ondersteuning teamgenoten regulier team’ bleek evengoed niet samen te hangen met het zelfvertrouwen. Mogelijk is er bij de teamgenoten uit het reguliere team ook geen sprake van sociale diepgang, waardoor het daarbij niet gaat om belangrijke personen in de omgeving en een samenhang met het zelfvertrouwen uitblijft.

Fase 2: Sport- en overige omgevingsfactoren: Door middel van de kwalitatieve analyse uit de tweede fase konden de gevonden samenhangen uit de eerste fase worden bevestigd. Daarnaast werd er bij de sportfactor ‘ondersteuning van teamgenoten uit het Nederlands CP-team’ in tegenstelling tot de kwantitatieve analyse, een samenhang gevonden met het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext. De bestaande sportfactoren uit de eerste fase konden worden aangevuld met de thema’s ‘prestaties tijdens een wedstrijd’ en ‘behoren tot het Nederlands CP-team’. Binnen het thema ‘prestaties tijdens een wedstrijd’ bleken de individuele acties en de teamprestaties in samenhang te staan met het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext. Deze bevinding komt overeen met het onderzoek van Vooren (2008), waarin werd geconstateerd dat het zelfvertrouwen afhankelijk is van het beschikken over eigen vaardigheden en de vergelijking van de vaardigheden ten opzichte van de ander. Binnen het thema ‘behoren tot het Nederlands CP-team’ zijn twee subthema’s geïdentificeerd, namelijk ‘topsporters gevoel’ en ‘fysieke kracht’.

Dit onderzoek kent een aantal beperkingen. In de eerste fase van het onderzoek, het kwantitatieve gedeelte, is gebruik gemaakt van een kleine selecte steekproef. Het gevaar van een kleine steekproef is dat een bestaande samenhang eventueel niet gevonden wordt en de onderzoeksresultaten niet kunnen worden generaliseerd (Neuman, 2014). Een andere beperking van dit onderzoek heeft te maken met een slechte betrouwbaarheid van de subschaal ‘belangstelling door school of werk’, waardoor deze subschaal niet kon worden meegenomen in de analyses. Daarnaast heeft ook de sportfactor ‘classificatie’ beperkingen bij het toetsen van de samenhang. Dit heeft er mee te maken dat ongeveer de helft van de spelers tot dezelfde classificatie behoort. Een beperking uit de tweede fase van het onderzoek heeft te maken met het drukke trainingsschema van de spelers ter voorbereiding op het Wereld Kampioenschap. Hierdoor ontstond er een tijdsdruk bij het plannen van de interviews, waardoor er geen pilot dag kon worden georganiseerd. Na de eerste afnamen zijn er enkele aanpassingen gedaan aan de opzet van het interview.

In de eerste fase van het onderzoek was er met 93% sprake van een hoge respons. Een ander sterk punt is de goede betrouwbaarheid van de RSEQ en zes van de zeven subschalen van de SOVPT. In de tweede fase van het onderzoek werd aan de respondenten gevraagd een omschrijving te geven van het begrip zelfvertrouwen. Deze omschrijving komt overeen met de definitie die is gebruikt in dit onderzoek, namelijk die van het expliciete zelfvertrouwen. Hierdoor wordt er aangenomen dat de uitspraken van de respondenten over het zelfvertrouwen overeenkomen met het zelfvertrouwen dat is getoetst door middel van de

vragenlijst.

De gemixte methode, waar in het huidige onderzoek gebruik van is gemaakt, heeft als voordeel dat er een vollediger beeld van de werkelijkheid kan worden geschetst, dan wanneer er van één methode gebruik wordt gemaakt (De Boer, 2006). Hierdoor heeft het huidige onderzoek inzicht kunnen geven in het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext en de samenhang met sport- en omgevingsfactoren bij de spelers uit het Nederlands CP-team. Op basis van het huidige onderzoek kan er meer gericht aandacht worden besteed aan het eventuele verhogen van het zelfvertrouwen van de spelers uit het Nederlands CP-team. Er kan bijvoorbeeld worden ingezet op een hogere ondersteuning door de coach richting de sporter. Het is hierbij en ook bij de factor 'betrokkenheid van vrienden' noodzakelijk om te onderzoeken of er niet alleen sprake is van een samenhang, maar ook van een oorzaak-gevolg relatie. Daarnaast wordt aanbevolen vergelijkbaar onderzoek te doen in andere disciplines om tot een uitgebreider beeld te komen van het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking. Hierbij kan worden gedacht aan een onderzoek onder sporters met een motorische beperking die atletiek of boccia beoefenen. Wanneer er onderzoek wordt gedaan met een grotere steekproef, is het interessant om te kijken naar de samenhang met het zelfvertrouwen en persoons-, omgevings-, en sport specifieke factoren binnen bepaalde subgroepen. Daarbij kan worden gedacht aan subgroepen op basis van de mate van beperking, leeftijd of geslacht.

Met dit onderzoek is het zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext van CP-voetballers met betrekking tot de sport- en overige omgevingsfactoren in kaart gebracht. Hieruit kan worden opgemaakt dat de ondersteuning van de coach, betrokkenheid van vrienden en prestaties tijdens een wedstrijd de belangrijkste factoren zijn in samenhang met het zelfvertrouwen van de spelers uit het Nederlands CP-team.

Literatuur

- Baarda, D.B., De Goede, M.P.M. & Teunissen, J. (2009). *Basisboek kwalitatief onderzoek: handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Groningen: Stenfert Kroese.
- Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek*. Denken en doen. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.
- Breedveld, K., Bruining, J.W., van Dorsselaer, S., Mombarg, R., Nootebos, W. (2010) Kinderen met gedragsproblemen en sport.
- Brown, M., Gordon, W.A. & Spielman, L. (2003). Participation in social and recreational activity in the community by individuals with traumatic brain injury (2003). *Rehabilitation Psychology*, 48(4). doi:10.1037/0090-5550.48.4.266
- Bult, M.K., Verschuren, O., Gorter, J.W., Jongmans, M.J., Piškur, B. & Ketelaar, M. (2010). Cross cultural validation and psychometric evaluation of the Dutch language version of the Children's Assessment of Participation and Enjoyment (CAPE) in children with and without physical disabilities. *Clinical Rehabilitation*, 24, 843-853. doi:10.1177/026921510367545
- Campbell, E. (1995) Psychological well-being of participants in wheelchair sports: comparison of individuals with congenital and acquired disabilities. *Perceptual and Motor Skills*, 81, 563-568.
- Centraal bureau voor de statistiek, (2014). *Gezondheid en zorg in cijfers*. Centraal bureau Voor de statistiek: Den Haag/ Heerlen.
- Cerebral Palsy International Sports & Recreation Association (2013). CPRISRA football 7-a side classification rules. Verkregen op <http://cpisra.org/main/wp-content/uploads/2013/07/CPISRA-Football-7-a-side-classif-rules-11-edition-June-13.pdf>
- De Boer, F. (2006) Mixed methods: een nieuwe methodologische benadering? *Kwalon*, 32(2). Verkregen op <http://www.boomlemmatijdschriften.nl/tijdschrift/kwalon/2006/2/kwalon2006011002002.pdf>
- Deci, L.D. & Ryan, R.M. (2004). *Handbook of Self-determination Research*. The University of Rochester Press: New York
- Diener, E. & Diener, M. (2009) Cross-Cultural Correlates of Life Satisfaction and Self Esteem, *Social Indicators Research*, 38. doi:10.1007/978-90-481-2352-04
- Everaert, J., Koster, E.H.W., Schacht, R. & Raedt, R. (2010). Evaluatie van de psychometrische eigenschappen van de Rosenberg Zelfwaardeschaal in een poliklinisch psychiatrische populatie. *Gedragstherapie*, 43, 307-317. Verkregen

Running head: HET ZELFVERTROUWEN VAN DE SPELERS UIT HET NEDERLANDS CP-TEAM

http://profile/Jonas_Everaert/publication/235249441_Evaluatie_van_de_psychometrische_eigenschappen_van_de_Rosenberg_zelfwaardeschaal_in_een_poliklinisch_psychiatrische_populatie/links/004635191da758f896000000.pdf

Franck, E., Raedt, R., Barbez, C., & Rosseel, Y. (2008). Psychometric properties of the Dutch Rosenberg Self-Esteem Scale. *Psychologica Belgica*, 48, 25-35. doi:10.5334/pb-48-1-25.

Giacobbi, P.R., Stancil, M., Hardin, B. & Bryant, L. (2008). Physical activity and quality of life experienced by highly active individuals with physical disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 25, 189-207. Human Kinetics.

Harter, S. (1978). Effectance motivation reconsidered: Toward a developmental model. *Human development*, 21, 34-64. doi: 10.1159/000271574

Harter, S. (1999). *The Construction of the Self: Developmental and Sociocultural Foundations*. New York: Guilford Press.

Holt, N.L., & Dunn, J.G.H. (2004). Toward a grounded theory of the psychosocial competencies and environmental conditions associated with soccer success. *Journal of Applied Sport Psychology*, 16, 199-219. doi:10.1080/10413200490437949

King, G., Law, M., King, S., Rosenbaum, P., Kertoy, M.K. & Young, N.L., (2003). A conceptual model of the factors affecting the recreation and leisure participation of children with disabilities. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 23(1). doi:10.1300/J006v23n01_05

Majnemer, A., Shevell, M., Law, M., Birnbaum, R., Chilingaryan, G., Rosenbaum, P. & Poulin, C. (2008) Participation and enjoyment of leisure activities in schoolaged children with cerebral palsy. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 50, 751-758. doi:10.1111/j.1469-8749.2008.03068.x

Manuel, J.C., Balkrishnan, R., Camacho, F., Paterson Smith, B., & Koman, L.A. (2003). Factors associated with self-esteem in pre-adolescents and adolescents with cerebral palsy. *Journal of Adolescent Health*, 32, 456-458. doi:10.1016/S1054-139X(03)00050-8

Nederlands Paralympisch Comité (2014). Sporten kan iedereen: Sportmogelijkheden voor mensen met een handicap, Arnhem: NPC*NSF/ NPC Nederland

Neuman, W.L. (2014). *Understanding research*. Harlow: Pearson Education Limited.

Orlin, M.N., Palisano, R.J., Chiarello, L.A., Kang, L.J., Polansky, M., Almasri, N. & Maggs, J. (2009) Participation in home, extracurricular, and community activities among children and young people with cerebral palsy. *Developmental Medicine & Child*

- Neurology*, 52, 160-166. doi:10.1111/j.1469- 8749.2009.03363.x
- Oskoui, M., Countino, F., Dykeman, J., Jett, N. & Pringsheim, T. (2013). An update on the prevalence of cerebral palsy: a systematic review and meta-analysis. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 55(6). doi:P10.1111/dmcn.12080
- Rosenbaum, P., Dan, B., Fabiola, R., Leviton, A., Paneth, N., Jacobsson, B., Goldstein, M. & Bax, M. (2005) Proposed definition and classification of cerebral palsy *Developmental Medicine & Child Neurology*, 47, 571–576. doi:10.1017/S001216220500112X
- Rosenberg, M. (1965) Rosenberg self-esteem scale: Society and the adolescent self-image. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Scarpa, S. (2011). Physical Self-concept and self-esteem in adolescents and young adults with and without physical disability: the role of sports participation. *European Journal of Adapted Physical Activity*, 4(1), 38-53.
- Schreuer, N., Sachs, D. & Rosenblum, S., (2014). Participation in leisure activities: Differences between children with and without physical disabilities. *Research in Developmental Disabilities*, 35, 223-233. doi:10.1016/j.ridd.2013.10.001
- Skinner, R. A., & Piek, J. P. (2001). Psychosocial implications of poor motor coordination in children and adolescents. *Human Movement Science*, 20, 73-94. doi:10.1016/S0167-9457(01)00029-X
- Sinclair, S.J., Blais, M.A., Gansler, D.A., Sandberg, E., Bistis, K., LoCicero, A. (2010). Psychometric properties of the Rosenberg Self-Esteem Scale: overall and across demographic groups living within the United States. *Eval Health Prof*, 33,(1) doi:10.1177/0163278709356187
- Tafarodi, R.W. & Swann, W.B. (1995) Self Liking and Self-Competence as Dimensions of Global Self-Esteem: Initial Validation of a Measure. *Journal of Personality Assessment*, 65(2). doi:10.1207/s15327752jpa6502_8
- Tasiemski, T. & Blaikley, R.A. (2004). Athlete identity and sports participation in people with spinal cord injury. *Physical Activity Quarterly*, 21, 364-378.
- Von Heijden, A., Van den Dool, R., Lindert, C. & Breedveld, K., (2013). *(On)beperkt sportief 2013: Monitor sport- en beweegdeelname van mensen met een handicap*. Utrecht/ Nieuwegein: Mulier Instituut/ Arko Sports Media.
- Van Leeuwen, C.M.C., Post, M.W.M., Asbeck, F.W.A., Van der Woude, L.H.V., De Groot, S. & Lindeman, E. (2010). Social support and life satisfaction in spinal cord injury

Running head: HET ZELFVERTROUWEN VAN DE SPELERS UIT HET NEDERLANDS CP-TEAM

during and up to one year after inpatient rehabilitation. *Foundation of Rehabilitation Information*, 42, 265-271. doi:10.2340/16501977-0502

Van Lindert, C. (2011) Sport voor mensen met een handicap in Nederland: Op weg naar Olympisch niveau?, 160-174, Utrecht: W.J.H. Mulier Instituut.

Bijlage I: Rosenberg zelfwaardeschaal (RSEQ)

 Vragenlijst ten aanzien van zelfvertrouwen binnen de voetbalcontext

Onderstaande vragenlijst is een vragenlijst dat een inschatting maakt van je zelfvertrouwen. Wij willen je vragen om deze vragenlijst nu in te vullen voor de setting 'binnen de voetbalcontext', zodat we jouw zelfvertrouwen kunnen inschatten voor situaties binnen de voetbalcontext. Met de setting 'binnen de voetbalcontext' worden situaties bedoeld die plaatsvinden tijdens een wedstrijd, tijdens een training, in de kleedkamer of in de kantine.

Het is dan ook de bedoeling dat je wanneer je de vragen leest en een antwoord kiest, je je voorstelt dat je in een situatie bent bij het voetbal. Belangrijk hierbij is dat je echt de antwoorden invult over hoe jij je voelt wanneer je bij het voetbal bent.

ROSENBERG ZELFWAARDESCHAAL

Instructies: Hierna volgen 10 beweringen over je algemene gevoelens ten opzichte van jezelf. Als je helemaal akkoord gaat, omcirkel je HA. Als je akkoord gaat met de uitspraak, omcirkel dan A. Als je niet akkoord gaat, omcirkel dan NA. Als je helemaal niet akkoord gaat, omcirkel dan HNA.

	Helemaal Akkoord	Akkoord	Niet Akkoord	Helemaal Niet Akkoord
1. Over het algemeen ben ik tevreden met mezelf	HA	A	NA	HNA
2. Bij momenten denk ik dat ik helemaal niet deug	HA	A	NA	HNA
3. Ik heb het gevoel dat ik een aantal goede kwaliteiten heb	HA	A	NA	HNA
4. Ik ben in staat dingen even goed te doen als de meeste andere mensen	HA	A	NA	HNA
5. Ik heb het gevoel dat ik niet veel heb om trots op te zijn	HA	A	NA	HNA
6. Het is ongetwijfeld zo dat ik me bij momenten nutteloos voel	HA	A	NA	HNA
7. Ik heb het gevoel dat ik een waardevol iemand ben, minstens evenwaardig aan anderen	HA	A	NA	HNA
8. Ik wou dat ik meer respect voor mezelf kon opbrengen	HA	A	NA	HNA
9. Al bij al ben ik geneigd mezelf een mislukkeling te voelen	HA	A	NA	HNA
10. Ik neem een positieve houding aan ten opzichte van mezelf	HA	A	NA	HNA

Welke situatie(s) heb je in je hoofd gehad tijdens het invullen van bovenstaande vragenlijst?

.....

Bijlage II: De Sport en Omgevingsfactoren Vragenlijst Paralympisch Sporter (SOVPS)

Ten behoeve van het onderzoek naar de samenhang tussen het zelfvertrouwen van sporters met een motorische beperking en de sport- en overige omgevingsfactoren is de SOVPS geconstrueerd. De SOVPS meet de mate waarin zeven sport- en overige omgevingsfactoren aanwezig zijn bij Paralympische topsporters. Alle factoren hebben een eigen subschaal en zijn geoperationaliseerd tot meetbare constructen. Een subschaal bestaat uit een aantal items om de constructen in kaart te brengen. De keuzemogelijkheden per item zijn: 0 ('helemaal mee oneens'), 1 ('oneens'), 2 ('neutraal'), 3 ('eens') en 4 ('helemaal mee eens').

Factor/ subschaal	Voorbeeld item	Operationalisatie
A. Omgevingsfactor 'betrokkenheid familie'	'Over het algemeen ervaar ik nabijheid van mijn familie'	Betrokkenheid wordt gedefinieerd middels de volgende constructen: nabijheid, meelevendheid, gericht zijn op, begrip tonen, beschikbaarheid en bereikbaarheid zowel letterlijk als figuurlijk (Schmitz, 2001).
B. Omgevingsfactor 'betrokkenheid vrienden'	'Mijn vrienden leven niet mee met mijn beleving in het voetbal'	
C. Omgevingsfactor 'belangstelling school of werk'	'Mijn studiegenoten of collega's vragen mij naar mijn voetbalprestaties of uitslagen'	Het hebben van aandacht voor iets of iemand (Wolters' Woordenboek Nederlands, 1992).
E. Sportfactor 'ondersteuning coaches'	'De coach past tips die hij voor mij heeft aan aan de manier hoe ik leer'	De ondersteuning van is onder te verdelen in drie subcategorieën waaronder: autonomie ondersteuning, ondersteuning 'er bij horen' en competentie ondersteuning (Backer et al., 2011).
F. Sportfactor 'ondersteuning teamgenoten'	'Mijn teamgenoten van het Nederlands CP-team geven mij het gevoel dat ik er mag zijn'	
D. Omgevingsfactor 'betrokkenheid teamgenoten regulier'	'Mijn teamgenoten van het reguliere team staan dicht bij me'	Een gevoel van trots is gerelateerd aan loyaliteit, identiteit, zelfvertrouwen en plezier en leidt tot het behoren tot een bepaalde groep wat resulteert in een prettig gevoel (Hilvoorde, Elling & Stokvis, 2010).
G. Sportfactor 'deel uitmaken van een selectieteam'	'Ik vertel graag aan anderen dat ik in het Nederlands CP-team voetbal'	

Literatuur

- Backer de, M., Boen, F., Ceux, T., Cuyper de, B., Hoigaard, R., Callen, F., Fransen, K., Van de Broek, G. (2011). Do perceived justice and need support of the coach predict team identification and cohesion? Testing their relative importance among top volleyball and handball players in Belgium and Norway. *Psychology of Sport and Exercise*, 12, (192-201). doi:10.1016/j.psychsport.2010.09.00
- Boer, W.Th., de (Red.). (1992). Wolters' Woordenboek Nederlands (29^e bewerkte druk). Groningen: Wolters – Noordhoff.
- Hilvoorde, I., Elling, A & Stokvis, R. (2010). How to influence national pride? The Olympic medal index as a unifying narrative. *International Review for the Sociology of Sport*, 45(1), 87-102. doi: 10.1177/1012690209356989
- Schmitz, M., (2001) Intelligent balanceren tussen distantie en betrokkenheid. *Huisarts en wetenschap*, 44(12), 118-122. doi:10.1007/BF03082361

Bijlage III: Topiclijst semi gestructureerd interview

- Omschrijving van zelfvertrouwen
- Beschrijving van de beperking
 - Beperkingen binnen de voetbalcontext
 - Beperkingen buiten de voetbalcontext
 - Classificatie in relatie tot zelfvertrouwen
- Voetbalfactoren (samenhang met zelfvertrouwen)
 - Fitheid
 - Speelminuten
 - Coach
 - Teamgenoten
 - Onderdeel zijn van het CP-team (samenhang met zelfvertrouwen)
 - Op weg naar een toernooi
 - Erover praten met omgeving
 - Allemaal een beperking
 - Prestatiedruk
- Wedstrijd/ training
 - Momenten van veel zelfvertrouwen
 - Momenten van weinig zelfvertrouwen
- Overige omgeving
 - Familie
 - Partner
 - Vrienden
 - Collega's
 - Klasgenoten
- Zelfvertrouwen dagelijks leven.
 - Thuis
 - Op straat
 - Onder vrienden
- Vergelijking zelfvertrouwen binnen en buiten de voetbalcontext
 - Verklaring voor eventueel verschil
- Invloed CP-voetbal op het dagelijks leven
- Topsportersgevoel